

25.03.2013

Kj/4

§ 324

V Vuoden 2012 tilinpäätöksen hyväksyminen

HEL 2013-003762 T 02 06 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2012 tilinpäätöksen ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen 144 986 073,33 ennen varaus- ja rahastokirjauksia käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä,
54 877 555,42 euroa siirretään Helsingin Energia
-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti
Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä,
22 059 990,15 euroa siirretään Helsingin Satama
-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti
Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 1 853 989,54
euroa siirretään HKL -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 887 195,19
euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen
(Talpa) ylijäämä, 149 488,40 euroa siirretään
Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallinto-
palvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Asuntolainarahaston ylijäämä, 314 372,05 euroa,
asuntotuotantorahaston ylijäämä, 4 449 319,24 euroa,
urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 917 801,39
euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 778 418,34 euroa ja
innovaatorahaston alijäämä, -4 742 452,60 euroa

siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 3 982 668,10 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotanto-toimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotanto-toimiston tilikauden tuloksesta, 152 500 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 5 163 982,83 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

Kaupungin toiminnan ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja tilikauden alijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, -42 898 533,96 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti 150 miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 20 miljoonaa euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi kaupunginvaltuuston 28.11.2012 tekemän päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

25.03.2013

Kj/4

Tapio Korhonen, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36050
tapio.korhonen(a)hel.fi
Tuula Jäppinen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuula.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2012.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2012 tilinpäätöksen ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen 144 986 073,33 ennen varaus- ja rahastokirjauksia käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä,
54 877 555,42 euroa siirretään Helsingin Energia
-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti
Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä,
22 059 990,15 euroa siirretään Helsingin Satama
-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti
Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 1 853 989,54
euroa siirretään HKL -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 887 195,19
euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen
(Talpa) ylijäämä, 149 488,40 euroa siirretään
Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallinto-
palvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Asuntolainarahaston ylijäämä, 314 372,05 euroa,
asuntotuotantorahaston ylijäämä, 4 449 319,24 euroa,
urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 917 801,39

euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 778 418,34 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, -4 742 452,60 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 3 982 668,10 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotanto-toimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotanto-toimiston tilikauden tuloksesta, 152 500 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 5 163 982,83 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

Kaupungin toiminnan ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja tilikauden alijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, -42 898 533,96 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti 150 miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 20 miljoonaa euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi kaupunginvaltuuston 28.11.2012 tekemän päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

Esittelijä ilmoittaa, että vuoden 2012 tilinpäätös on valmistunut. Tilinpäätös käsittää koko kaupungin tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen.

Helsingin kaupungin vuoden 2012 tilinpäätös osoittaa 138,9 miljoonaa euron ylijäämää. Liikelaitosten ylijäämät olivat yhteensä 181,8 miljoonaa euroa, mutta kaupungin toiminnan ilman liikelaitoksia alijäämä oli -42,9 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

Tuloslaskelma, milj. euroa	2012	2011
Toimintatuotot	1 740,2	1 693,1
Valmistus omaan käyttöön	138,7	159,2
Toimintakulut	-4 565,0	-4346,5
Toimintakate	-2 685,1	-2494,2
Verotulot	2 759,0	2740,0
Valtionosuudet	297,2	259,8
Rahoitustuotot	93,4	95,9
Rahoituskulut	-25,4	-27,2
Vuosikate	439,1	574,3
Poistot ja arvonalentumiset	-396,5	-361,8
Satunnaiset erät	102,4	42,5
Tilikauden tulos	145,0	255,0
Tilinpäätössiirrot	-6,1	25,2
Tilikauden ylijäämä	138,9	280,2

Vuoden 2012 tuloslaskelma on vertailukelpoinen vuoden 2011 kanssa.

Kaupungin toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,4 prosenttia ja toimintakulut 5,0 prosenttia.

Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä eräitä itsenäisiä taseyksiköitä tarkasteltuna vertailukelpoiset toimintamenot kasvoivat 4,8 prosenttia. Kyseinen menokasvu oli selvästi enemmän kuin vuonna 2011 toteutunut vastaava peruskaupungin 2,5 prosentin menokasvu.

Maksurahoituksen osuus toimintakuluista (Toimintatuotot / Toimintakulut) on pienentynyt vuosittain vuoden 2007 suhdeluvusta, 43,0 prosenttia, vuoden 2011 suhdelukuun 40,4 prosenttia. Vuonna 2012 toimintatuottojen osuus toimintakuluista laski 39,3 prosenttiin.

Verotuloja kertyi 2759,0 miljoonaa euroa eli 0,7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Kunnallisveroa kertyi 4,0 prosenttia ja

25.03.2013

Kj/4

kiinteistövero 1,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhteisöveron määrä vähentyi 21,3 prosenttia johtuen yhteisöveron kuntaryhmän osuuden pienenemisestä edellisen vuoden 31,99 prosentista vuoden 2012 tasoon 28,34 prosenttiin. Myös yhteisöveron veropohja heikkeni vuodesta 2011 hieman.

Valtionosuuksia saatiin verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (-285,8 milj. euroa) huomioiden 297,2 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 439,1 miljoonaa euroa. Vuosikate laski edellisestä vuodesta johtuen erityisesti siitä, että toimintamenojen kasvu oli selvästi verorahoituksen kasvua suurempaa. Vuosikate osoittaa tulo- ja investointien, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan vuosikate on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot. Vuoden 2012 vuosikate kattaa poistot. Investoinneista vuosikate kattoi 68,1 prosenttia.

Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 153,8 miljoonaa euroa ja kattoi poistoista 54,3 prosenttia ja investoinneista 32,2 prosenttia.

Talousarvion mukainen alijäämä ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä rahastoja oli -42,9 miljoonaa euroa, kun talousarviossa alijäämäksi arvioitiin -100,6 miljoonaa euroa. Alijäämä poikkesi budjetoidusta 57,7 miljoonaa euroa.

Rahavarat vuoden lopussa olivat 142,9 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuoden alussa. Kassa-alijäämä muodostui seuraavasti:

Rahoituslaskelma, milj. euroa	2012	2011
Toiminnan rahavirta	422,2	543,2
Investointien rahavirta	-519,1	-623,1
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-96,9	-79,9
Antolainojen muutokset	62,7	37,5
Ottolainojen muutokset	-77,2	115,1
Oman pääoman muutokset	0,0	11,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	-31,5	1,8
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-46,0	166,3
Rahavarojen muutos	-142,9	86,4

Vuoden 2012 rahoituslaskelma on vertailukelpoinen vuoteen 2011.

25.03.2013

Kj/4

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui 177,6 milj. euroa talousarviota paremmaksi johtuen erityisesti talousarviota paremmasta toimintakatteesta peruspalveluntuotannossa, talousarviota suuremmista valtionosuustuloista, talousarviota pienemmistä korkomenoista sekä talousarviota suuremmista maanmyyntituloista Kamppi-Töölänlahti -alueella. Lisäksi investoinnit toteutuivat hieman talousarviota pienempinä erityisesti HKL-liikelaitoksen osalta. Alijäämää jäi kuitenkin -96,9 milj. euroa.

Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 46 päivää eli kaupungin rahavaroilla voitiin kattaa 46 päivän kassamenot.

Tulorahoituksella katettiin investoinneista 68,1 prosenttia. Edellisvuonna luku oli 85,1 prosenttia.

Lainanhoitokate, joka ilmaisee tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, oli 3,4. Lainanhoitokate on heikentynyt vuodesta 2008 lähtien lainakannan lähes kaksinkertaistuttua.

Uusia ottolainoja ei nostettu talousarviossa arvioitua määrää ja siten vanhoja lainoja lyhennettiin pois 77,2 milj. euroa enemmän kuin uusia lainoja nostettiin. Talousarviossa kaupungin toimintaan ilman liikelaitoksia tarkoitettu lainanotto siirtyi ajoituksellisista syistä toteutettavaksi vuoden 2013 puolella. Erityisesti tämän seurauksena kaupungin rahoituksen rahavirta oli -46,0 milj. euroa.

Koska toiminnan ja investointien rahavirta oli lähes sata miljoonaa euroa negatiivinen ja tätä ei kompensoitu uusien lainojen nostolla, oli kaupungin maksuvalmius vuoden 2012 lopussa -142,9 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2012 alussa.

Taseen 31.12.2012 loppusumma oli 12 047,5 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 115,2 miljoonaa euroa. Suurimmat lisäykset omaisuudessa olivat aineellisissa hyödykkeissä. Pääomissa suurimmat lisäykset olivat omassa pääomassa.

Suhteellinen velkaantuneisuus, joka kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, oli 40,5 prosenttia. Lainakanta oli vuoden lopussa 1 201,2 miljoonaa euroa eli 1 986 euroa/asukas.

Omavaraisuusaste oli 76,3 prosenttia. Se kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden yleisenä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Kaupungin omavaraisuusaste on pysynyt viime vuodet 75:n yläpuolella.

25.03.2013

Kj/4

Tavoitteena on keskipitkällä aikavälillä saavuttaa tilanne, jossa peruspalvelujen rahoitus on nykyistä kestävämmällä pohjalla eikä palvelutaso ole riippuvainen liiketoiminnan, lähinnä Helsingin Energian ylimääräisistä tuloutuksista. Menokasvun hillitseminen verorahoituksen kasvun mahdollistamalle tasolle on Helsingin keskeinen tavoite talouden tasapainottamiseksi.

Helsingin kaupunkikonsernin tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

Konsernituloslaskelma, milj. euroa	2012	2011
Toimintatuotot	2 951,7	2 891,9
Toimintakulut	-5 254,7	-5 010,8
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	8,0	9,7
Toimintakate	-2 295,0	-2 109,2
Verotulot	2 759,0	2 740,0
Valtionosuudet	297,3	259,8
Rahoitustuotot	42,8	51,8
Rahoituskulut	-118,8	-119,3
Vuosikate	685,3	823,1
Poistot ja arvonalentumiset	-621,1	-552,9
Satunnaiset erät	90,1	40,2
Tilikauden tulos	154,3	310,4
Tilinpäätössiirrot	-17,5	-26,7
Vähemmistöosuudet	1,5	0,8
Tilikauden ylijäämä	138,3	284,5

Konsernin ylijäämä, 138,3 miljoonaa euroa, oli lähes sama kuin emokaupungin ylijäämä, 138,9 miljoonaa euroa.

Konsernin toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 56,2 prosenttia. Vastaava luku vuonna 2011 oli 57,7 prosenttia

Konsernin vuosikate kattoi poistoista 110,3 prosenttia (148,9 prosenttia vuonna 2011). Vuosikate oli 1 133 euroa/asukas (1 381 euroa/asukas vuonna 2011).

25.03.2013

Kj/4

Helsingin kaupunkikonsernin rahoituslaskelman osoittama kassa-
alijäämä muodostui seuraavasti:

Konsernirahoituslaskelma, milj. euroa	2012	2011
Toiminnan rahavirta	671,5	792,2
Investointien rahavirta	-921,2	-936,2
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-249,7	-144,0
Antolainojen muutokset	99,3	76,4
Ottolainojen muutokset	-26,5	128,6
Oman pääoman muutokset	7,3	7,6
Muut maksuvalmiuden muutokset	24,0	2,6
Rahoituksen rahavirta yhteensä	104,1	215,2
Rahavarojen muutos	-145,6	71,2

Konsernin rahoituslaskelma osoittaa, että konsernin rahavarat
vähenivät tilikauden alusta 145,6 miljoonaa euroa emokaupungin
rahavarojen vähentyessä 142,9 miljoonaa euroa.

Konsernin investoinneista 59,2 prosenttia (76,2 prosenttia vuonna
2011) katettiin tulo-rahoituksella. Kassan riittävyys vuoden 2012 lopussa
oli 48 päivää (59 päivää vuonna 2011).

Kaupunginjohtaja toteaa, että

- kuntalain mukaan kunnanhallitus tekee toimintakertomuksessa
ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä,
- liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen
tulokset käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden
omissa tilinpäätöksissä,
- Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunta päätti 12.2.2013
esittää, että vuonna 2013 kesäkuussa siirretään Helsingin
Energian taseeseen kertyneistä voittovaroista 150 miljoonaa
euroa Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan,
- urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon tulisi siirtää Helsingin
kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 20 miljoonaa
euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin
perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi

25.03.2013

Kj/4

kaupunginvaltuuston 28.11.2012 tekemän päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tapio Korhonen, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36050
tapio.korhonen(a)hel.fi
Tuula Jäppinen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuula.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2012.pdf

Tiedoksi; Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Talous- ja suunnittelukeskus

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566